

**Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME**

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

Ventspilī

2019. gada 12. decembrī

Nr. 125
(protokols Nr.22; 1.§)

Par Saeimas pirmajā lasījumā pieņemto likumprojektu
«Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums»
(Nr. 462/Lp13) un Ventspils pilsētas domes aicinājumu
Saeimai lemt par Ventspils pilsētas kā republikas pilsētas
administratīvās teritorijas statusa saglabāšanu

2019. gada 25. novembrī Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas priekšsēdētājs Artūrs Toms Plešs (Attīstībai/Par!) komisijas vārdā Ventspils pilsētas domei ir nosūtījis vēstuli Nr. 111.9/19-1-13/19, aicinot domi iesniegt «Komisijai viedokli domes lēmuma formā par Saeimas pirmajā lasījumā pieņemto likumprojektu «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums»».

Ventspils pilsētas dome uzskata, ka Saeimas pirmajā lasījumā pieņemtais likumprojekts «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» (turpmāk – arī likumprojekts) paredz prettiesiskus un nepamatotus Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju tiesību ierobežojumus, kas izriet no nepienācīgā kārtā izstrādāta likumprojekta un konsultāciju ar pašvaldībām juridisko procedūru pārkāpumiem, kā arī likumprojektā nostiprinātais tiesiskais regulējums nesasniedz administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi un būtiski pārkāpj vienlīdzības un samērīguma principus.

Tāpēc turpmāk likumprojektā ir nepieciešams izdarīt būtiskus labojumus, novēršot Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantā aizsargāto Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju tiesību pārkāpumus, kas izriet no turpmāk minētiem argumentiem:

Pirmkārt, saskaņā ar likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» 3. pantu Latvijas Republiku ir iecerēts iedalīt šādās administratīvās teritorijās: 1) republikas pilsētās – Daugavpils, Jūrmala, Liepāja, Rēzekne un Rīga; 2) novados. No minētā izriet, ka republikas pilsētu uzskaitījumā nepamatoti nav norādīta Ventspils republikas pilsēta.

Attiecīgi šī likumprojekta 6. pantā ir noteikti novadu kā administratīvo teritoriju izveidošanas noteikumi, kas kalpo par pamatu likumprojekta pielikumā «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības – novada pilsētas un novada pagasti» norādīto novadu uzskaitījumam.

Savukārt likumprojektā norādīto piecu republikas pilsētu (Daugavpils, Jūrmala, Liepāja, Rēzekne un Rīga) izvēlei šādi noteikumi likumprojektā līdz šim nav nedz apspriesti ar pašvaldībām, nedz arī precīzi formulēti likumprojektā, kas liek apšaubīt likumprojektā piedāvāto republikas pilsētu uzskaitījuma objektīvo pamatojumu, kā arī uzskatīt, ka tas ir izveidots netaisnīgi, būtiski pārkāpjot Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju tiesības, kā arī, ignorējot samērīguma, vienlīdzības un labas likumdošanas principus.

Turklāt būtiski piezīmēt, ka likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» izstrādes gaitā tika pārkāptas Ministru kabineta 2009. gada 7. aprīļa noteikumos Nr. 300 «Ministru kabineta kārtības rullis» noteiktās tiesību aktu projekta izstrādes procedūras, jo īsi pirms Ministru kabineta sēdes, kurā tika apstiprināts šis likumprojekts, par to politiski voluntāri vienojoties valdošās koalīcijas partijām un nekonsultējoties ar pašvaldībām, likumprojektā tika būtiski izmainīts administratīvo teritoriju uzskaitījums.

Otrkārt, šobrīd likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» pielikumā «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības – novada pilsētas un novada pagasti» esošās tabulas 39. punkta redakcija paredz, ka tiek izveidots jauns Ventspils novads ar šādām novada teritorijā ietilpstošām teritoriālām vienībām:

Administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Tajā ietilpstošās teritoriālās vienības
39. Ventspils novads (Ventspils)	39.1. Ances pagasts 39.2. Jūrkalnes pagasts 39.3. Piltenes pagasts 39.4. Piltenes pilsēta 39.5. Popes pagasts 39.6. Puzes pagasts 39.7. Tārgales pagasts 39.8. Ugāles pagasts 39.9. Usmas pagasts 39.10. Užavas pagasts 39.11. Vārves pagasts 39.12. Ventspils pilsēta 39.13. Zīru pagasts 39.14. Zlēku pagasts

Ventspils pilsētas dome uzskata, ka šāds ierosinājums izveidot jaunu Ventspils novadu ir prettiesisks, jo tas pārkāpj Ventspils pilsētas iedzīvotāju tiesības piedalīties pašvaldības darbā, kas izriet no turpmāk norādītā faktiskā un juridiskā pamatojuma:

1) 2019. gada 21. martā Saeima pieņēma paziņojumu «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» (turpmāk - Saeimas paziņojums), tādējādi informējot Latvijas sabiedrību, ka Saeima ir « nolēmusi turpināt 1998. gadā iesāktu teritoriālo reformu un līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā

kvalitatē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām».

Vienlaikus no šī Saeimas paziņojuma izrietēja uzdevums Ministru kabinetam «pēc konceptuālā ziņojuma par administratīvi teritoriālo iedalījumu sagatavošanas un konsultācijām ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu izstrādāt un līdz 2019. gada 1. decembrim iesniegt Saeimai likumprojektu, kurā nosaka: 1) valsts administratīvo teritoriju izveidošanas kritērijus, administratīvi teritoriālo iedalījumu un tā veidus; [...]».

Precīzi ievērojot Saeimas paziņojumā noteikto regulējumu, Ventspils pilsētas dome ir konstatējusi Ministru kabineta pieļautās administratīvi teritoriālās reformas norises juridisko procedūru atkāpes un tiesību aktu pārkāpumus, pieņemot šādus lēmumus:

a) 2019. gada 13. septembra lēmumu Nr. 86 (prot. Nr. 16, 1. §) «Par būtiskiem pārkāpumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātās administratīvi teritoriālās reformas virzībā un jauna Ventspils novada izveidē», kurā, to attiecīgi motivējot, tika norādīts, ka administratīvi teritoriālās reformas virzīšanas procesā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nav ievērojusi Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantu, Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantu un tādējādi ir pārkāptas Ventspils pilsētas pašvaldības un tās iedzīvotāju tiesības konsultēties par pilsētas administratīvo robežu grozīšanu.

Vienlaikus Ventspils pilsētas dome šajā lēmumā pieprasīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai izpildīt Saeimas 2019. gada 21. martā paziņojumā «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» uzdoto uzdevumu, par konceptuālo ziņojumu par administratīvi teritoriālo iedalījumu, konsultēties ar Ventspils pilsētas pašvaldību, ievērojot Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu un respektējot Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju konstitucionālās tiesības piedalīties pašvaldības darbā;

b) 2019. gada 13. septembra lēmumu Nr. 87 (prot. Nr. 16, 2. §) «Par būtiskiem pārkāpumiem Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojekta izstrādē», kurā, balstoties uz Ventspils pilsētas domes 2019. gada 13. septembra lēmumu Nr. 86 (prot. Nr. 16, 1. §) «Par būtiskiem pārkāpumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātās administratīvi teritoriālās reformas virzībā un jauna Ventspils novada izveidē», tika secināts, ka «nav izpildīts Saeimas 2019. gada 21. marta paziņojumā «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» ietvertais uzdevums Ministru kabinetam pēc konceptuālā ziņojuma par administratīvi teritoriālo iedalījumu sagatavošanas un konsultācijām ar pašvaldībām, saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, izstrādāt likumprojektu par administratīvām teritorijām un apdzīvotām vietām, jo: 1) konceptuālā ziņojuma «Par administratīvi teritoriālo iedalījumu» projektā ietvertais risinājums par jauna Ventspils novada izveidi nav pamatots, kā arī ziņojumā piedāvātā administratīvi teritoriālo iedalījumu sagatavošana ir bijusi pavirša un sagatavotais ziņojums ir nekvalitatīvs un objektīvai situācijai neatbilstošs; 2) ar Ventspils pilsētas pašvaldību nav notikušas konsultācijas saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu».

Šajā lēmumā arī tika norādīts, ka likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» izstrādes gaitā pieļautie juridisko procedūru pārkāpumi nesekmē laba likuma pieņemšanu. Ievērojot minēto, Ventspils pilsētas dome aicināja Ministru prezidentu Artūru Krišjāni Kariņu (Jaunā Vienotība) uzdot atbildīgajam ministram atsaukt 2019. gada 29. augusta

Valsts sekretāru sanāsmē izsludināto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojektu un rīkot konsultācijas ar Ventspils pilsētas pašvaldību saskaņā ar Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, precīzi izpildot Saeimas 2019. gada 21. marta paziņojumā «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» nolemto.

Neatsaucoties tiesiskas rīcības aicinājumam un ignorējot Ventspils pilsētas domes lēmumos norādītos būtiskos tiesību aktu pārkāpumus, Ministru kabinets 2019. gada 15. oktobra sēdē (prot. Nr. 48, 30.§) atbalstīja likumprojektu «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» un iesniedza to izskatīšanai Saeimā, kas tika apstiprināts Saeimas pirmajā lasījumā.

2) Papildus iepriekš minētajiem likumprojekta izstrādi reglamentējošo procedūru un konsultāciju ar Ventspils pilsētas pašvaldību norises pārkāpumiem:

a) piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu nesasniedz Saeimas paziņojumā vietējai administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi «izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām», jo šāds piedāvājums ir sagatavots bez atbilstoša teorētiska pamatojuma. Piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu netiek balstīts uz Ventspils republikas pilsētas autonomo funkciju izpildes pētījumiem un tās pārvaldības sistēmisku analīzi, kā arī nav veikta objektīva Ventspils pilsētas un Ventspils novada pašvaldību sniegto pakalpojumu izpēte. Savukārt šādu pētījumu neesamība nerada pārliecību par jaunā Ventspils novada pašvaldības iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu organizācijas uzlabojumiem un īstenībā tas paredz Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu skaita samazinājumu, kā arī pakalpojumu sadārdzinājumu un to izpildes kvalitātes kritumu. Turklāt no likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» anotācijas izriet, ka papildus finansējums pakalpojumu standartu saglabāšanai jaunveidojamajā Ventspils novadā nav paredzēts.

Papildus tam jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveide būtiski pārkāpj Latvijas Republikas Satversmes 116. pantā noteiktās konstitucionālās vērtības – Ventspils republikas pilsētas iedzīvotāju tiesības piedalīties pašvaldības darbā un administratīvi teritoriālās reformas norisē, kā arī apdraud Ventspils republikas pilsētas un arī Ventspils novada pašvaldību iedzīvotāju drošību, labklājību un tikumību, ievērojot republikas pilsētu un novadu pašvaldību atšķirīgās pārvaldības īpatnības;

b) piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu iznīcina unikālo Ventspils kā republikas pilsētas iedzīvotāja kultūrvēsturisko identitāti un daudzus gadsimtus veidojošās un pastāvējušās Ventspils pilsētas pārvaldības tradīcijas, tādējādi pārkāpjot Ventspils pilsētas iedzīvotāju pašnoteikšanas un unikālās ventspilnieku kultūras pastāvēšanas tiesības;

c) piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu pārkāpj labas pārvaldības un subsidiaritātes principus, kas ietver prasības par pārdomātu un iedzīvotājiem pieejamu, sistēmiski organizētu un līdzsvarotu valsts administratīvo teritoriju izveidi un pakalpojumu pieejamību.

Turklāt likumprojektā «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» ietvertais jauna Ventspils novada izveides piemērs ļauj konstatēt likumprojekta autoru selektīvu pieeju un vienlīdzības principa pārkāpumu, izmantojot nepamatotus un, iespējams, valdības koalīcijas partneru politiski voluntāri izvēlētus kritērijus lēmumiem par atsevišķu republikas pilsētu

(Ventspils un Jelgava) administratīvo teritoriju statusa atņemšanu, ja salīdzinājumam šāds statuss, piemēram, tiek saglabāts Rēzeknes, Daugavpils un Liepājas republikas pilsētu administratīvajām teritorijām;

Treškārt, ievērojot samērīguma principu, Ventspils pilsētas dome ir iepazinusies, pilnībā atbalsta un aicina Saeimu ievērot Ventspils novada domes 2019. gada 22. augusta lēmumā «Par attieksmes izteikšanu administratīvi teritoriālās reformas jautājumā un publiskas vēstules nosūtīšanu» (sēdes protokols Nr. 47, 1. §) izteikto aicinājumu ievērot Ventspils novada pašvaldības iedzīvotāju tiesības turpināt pašvaldības darbu esošajās Ventspils novada robežās, kā arī Ventspils novada domes 2019. gada 28. novembra lēmumā «Par likumprojektu «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums»» (sēdes protokols Nr. 53, 14. §) nolemto, ka piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu «ir uzskatāms par prettiesisku, nepamatotu un Ventspils novada iedzīvotāju interesēm neatbilstošu».

Ceturtkārt, Latvijas attīstības plānošanas dokumentā “Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” (LIAS 2030) Ventspils pilsētai ir noteikts Baltijas jūras reģiona līmeņa attīstības centra statuss un nacionālas nozīmes attīstības centra statuss. Ventspils kā viens no Baltijas jūras reģiona līmeņa attīstības centriem pilda starptautiskas nozīmes attīstības centra lomu transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā. Saskaņā ar LIAS 2030, Ventspilij, balstoties uz pilsētas loģistikas un multimodālo transporta pakalpojumu nodrošinājumu, izglītības iespējām, zinātnes un pētniecības potenciālu, ir iespēja kļūt par inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženierozaru (īpaši elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā), kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centru Baltijas jūras reģionā. LIAS 2030 ir noteikts, ka ilgtermiņā jāattīsta policentriska apdzīvojuma struktūra. Īstenojot valsts teritorijas policentriskas attīstības modeli, jāpalielina nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru potenciāls un pilsētu loma. Viens no būtiskākajiem īstenojamajiem attīstības virzieniem ir attīstības centru (pilsētu) – reģionu attīstības virzītāj spēka – potenciāla un konkurētspējas paaugstināšana atbilstoši to resursiem un prioritātēm, veidojot pievilcīgu pilsētvidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, kā arī Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantu, Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, likuma «Par pašvaldībām» 3. pantu un 21. panta pirmās daļas 4. punktu, 2019. gada 21. marta Saeimas paziņojumu «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu», Eiropas Padomes Ministru Komitejas rekomendācijās dalībvalstīm par vietējo un reģionālo iestāžu robežu un/vai struktūras reformu procesiem un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) rekomendācijās par labu sabiedrisko konsultāciju praksi ietverto labas pārvaldības principu, kā arī taisnīguma, vienlīdzības, samērīguma, subsidiaritātes un tiesiskās paļāvības principiem,

Ventspils pilsētas dome

nolemj:

1. Aicināt Saeimu ievērot spēkā esošo likumu «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» un tā normas, pēc pilnīgas ievērošanas izvērtēt katras pašvaldības spējas sniegt kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

2. Aicināt Saeimu ievērot labas likumdošanas principu un likumprojektā «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» veidot taisnīgu, pamatotu un ilgtspējīgu, kā arī konsultācijās ar pašvaldībām apspriestu, jauno Latvijas Republikas administratīvo teritoriju sistēmu, nostiprinot gan republikas pilsētu, gan novadu administratīvo teritoriju iedalījumu.
3. Atzīt Saeimas pirmajā lasījumā pieņemtā likumprojekta «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» pielikumā «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības – novada pilsētas un novada pagasti» esošās tabulas 39. punkta redakciju par jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidi par prettiesisku, nepamatotu un Ventspils pilsētas iedzīvotāju interesēm neatbilstošu.
4. Aicināt Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisiju organizēt ar Ventspils pilsētas pašvaldības domi un iedzīvotājiem konsultācijas par Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas saglabāšanu un noraidīt ieceri par jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidošanu.
5. Aicināt Saeimas deputātus iesniegt uz Saeimas otro lasījumu likumprojektam «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» priekšlikumu par Ventspils kā republikas pilsētas administratīvās teritorijas statusa saglabāšanu.
6. Aicināt Saeimu likumprojektā «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» lemt par Ventspils kā republikas pilsētas administratīvās teritorijas statusa saglabāšanu.
7. Informēt par pieņemto lēmumu Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisiju, Saeimas frakcijas, Latvijas Pašvaldību savienību, Latvijas Lielo pilsētu asociāciju un Ventspils novada domi.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1. vietnieks
infrastruktūras jautājumos

J. Vītoliņš

Nosūtīt:

.